

Tyresö kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Göran Bardun. Kommunekolog
08-5782 93 51, goran.bardun@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-05-03

1 (3)

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

Inventering av fladdermöss på Södertörn

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till miljö- och samhällsbyggnadsutskottet
- Stadsbyggnadsförvaltningens anmälan om inventering av fladdermöss inom
samarbetsprojekt mellan södertörnskommunerna under sommaren 2017
respektive 2018 noteras.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Sara Kopparberg
stadsbyggnadschef

Johanna Ronnheden
t f enhetschef

Sammanfattning

Södertörnskommunerna har sökt medel för lokal naturvård, så kallade LONA-medel och beviljats anslag för en fladdermusinventering under sommarsäsongerna 2017 och 2018. Syftet med projektet är bland annat att se samband i naturmiljön för fladdermöss lokalt och regionalt samt eventuella barriärer i landskapet. Förnyad undersökning av äldre inventeringar från 1990-talet är också en viktig del samt sprida information om artgruppen. Fladdermöss är bra indikatorer på miljöer med stora ekologiska, kulturella och landskapsmässiga värden. Artgruppen är bra att arbeta med vid studier av förändringar i miljön.

Beskrivning av ärendet

Projektansökan

Nio södertörnskommuner har av Länsstyrelsen sökt medel för lokal naturvård, så kallade LONA-medel och beviljats ett anslag för en fladdermusinventering under sommarsäsongerna 2017 och 2018. Kommunerna är förutom Tyresö: Stockholm, Haninge, Huddinge, Nacka, Nynäshamn, Botkyrka, Salem samt Södertälje. Totalt har 816 000 kr beviljats i anslag för projektets inventering. En upphandlad konsult med erfarna inventerare upphandlas för fältarbete, utvärdering och rapportskrivning. Kommunernas ekologer ansvarar för att ta fram lämpliga inventeringsmiljöer i samarbete med konsulterna, söker eventuella lokala tillstånd och utvärderar rapporter efter avslutat arbete.

Syften

Syftena med projektet är flera. Ett är att återbesöka några lokaler som inventerades i kommunerna 1994 och 1995 och se eventuella förändringar i artsammansättning och populationstäthet jämfört med i dag. Andra syften med inventeringen är att se olika för fladdermössen betydelsefulla stråk i landskapet lokalt i kommunerna och i den regionala grönstrukturen. En aspekt är att studera områden i tätorterna som kan ha värdefulla bestånd av fladdermöss. Se efter förbättringsmöjligheter för spridningssamband och eventuella barriärer i landskapet är ett annat syfte. Till sist är spridande av information viktig om förekomsterna av denna diskreta men ekologiskt mycket värdefulla däggdjursgrupp i vår närmatur. Många arter är sällsynta och hotade, framförallt av habitatsförluster (levnadsmiljöer).

Inventeringen

Det är planerat fem inventeringslokaler per kommun som besöks under flera nätter av inventerare som sätter upp digitala dataminnen med ultraljudsmikrofoner som spelar in ljud från fladdermöss. Under inventeringsnätterna gör inventeraren rundvandringar i inventeringsmiljön och lyssnar efter fladdermössens ljud med hjälp av en ultraljudsdetektor som omvandlar de för människan ohörbara, högfrekventa ljuden från djuren till hörbara, arts specifika ljud. I projektrapporten ska ingå hänsynsrekommendationer för lokalerna och de olika arterna. Projektfynden ska läggas upp på artportalen.se av inventeraren.

Fladdermössen i Sverige

I Sverige är fladdermössen fridlysta enligt Artskyddsförordningen sedan 1986. På europeisk nivå finns även europeiska fladdermusavtalet Eurobats som i Sverige gäller sedan 1994. Det finns drygt 1 200 arter av fladdermöss och flyghundar i världen och är därmed den näst största däggdjursgruppen. I Sverige har totalt påträffats 19 arter av fladdermöss, var av nio arter är hotade och så kallat rödlistade, det vill säga en klassning av arter efter en bedömning av artens utdöenderisk. Kriterier för rödlistning är framtagna av Internationella naturvårdsunionen och listning av arter görs vart femte år av Artdatabanken i Uppsala.

Flest arter av fladdermöss finns i södra Sverige och avtagande mot norra delen av landet. I Södermanlands och Stockholms län påträffas 11 arter av fladdermöss. Fladdermöss är den enda däggdjursgrupp som kan flyga aktivt. Deras vingar består av hudveck som är vidsträckta mellan finger- och handben och är fästade vid kroppen.

De svenska fladdermössen livnär sig på insekter och söker sig till insektrika miljöer under sommarsäsongen. Exempelvis vid grunda vatten – dammar, sjöar och vattendrag, mindre öppna marker, parkmiljöer med buskar, mosaikartade landskap av halvöppet slag, ängs- och hagmark med träd, glesa skogar, alléer. Äldre villaträdgårdar och områden med äldre kulturhus hyser också ofta en rik population av fladdermöss.

Fladdermöss är bra indikatorer på miljöer med stora biologiska, landskapsmässiga och kulturvärden i landskapet. Djuren är bra miljömarkörer vid studier av förändringar i miljön. Fladdermössen utför viktiga ekosystemtjänster som att jaga stora mängder insekter i luften. En vuxen individ fångar upp till 7 000 myggor under ett jaktpass.

Nyare byggnader och parker kan ofta med små medel kompletteras så att även fladdermössen uppskattar miljön. Strukturer som exempelvis hålträd, vindsutrymmen och tegeltak, blomrika gräsytor och mindre dammar gynnar förekomst av fladdermöss även i mer nybyggda miljöer.